

UZASADNIENIE

Projekt ustawy o zmianie ustawy z dnia 9 maja 2008 r. o Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (Dz. U. Nr 98, poz. 634, z późn. zm.) ma na celu stworzenie podstaw prawnych do potrącania przez Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa kwot ustalonych z tytułu odliczeń przewidzianych w art. 51 ust. 3 i art. 53 rozporządzenia Komisji (WE) nr 796/2004 z dnia 21 kwietnia 2004 r. ustanawiającego szczegółowe zasady wdrażania zasady współzależności, modulacji oraz zintegrowanego systemu administracji i kontroli przewidzianych w rozporządzeniach Rady (WE) nr 1782/2003 i (WE) nr 73/2009, oraz wdrażania zasady współzależności przewidzianej w rozporządzeniu Rady (WE) nr 479/2008 (Dz. Urz. UE L 141 z 30.04.2004, str. 18, z późn. zm.; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 3, t. 44, str. 243, z późn. zm.) oraz art. 16 ust. 6 rozporządzenia Komisji (WE) nr 1975/2006 z dnia 7 grudnia 2006 r. ustanawiającego szczegółowe zasady stosowania rozporządzenia Rady (WE) nr 1698/2005 w zakresie wprowadzenia procedur kontroli, jak również wzajemnej zgodności w odniesieniu do środków wsparcia rozwoju obszarów wiejskich (Dz. Urz. UE L 368 z 23.12.2006, str. 74, z późn. zm.) z należnych rolnikom płatności dokonywanych z Europejskiego Funduszu Rolniczego Gwarancji (EFRG) i Europejskiego Funduszu Rolniczego Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) w ramach różnych programów pomocy.

Rozporządzeniem Komisji (WE) nr 380/2009 z dnia 8 maja 2009 r. zmieniającym rozporządzenie (WE) nr 796/2004 ustanawiające szczegółowe zasady współzależności, modulacji oraz zintegrowanego systemu administracji i kontroli przewidzianych w rozporządzeniu Rady (WE) nr 1782/2003 ustanawiającym wspólne zasady dla systemów wsparcia bezpośredniego w ramach wspólnej polityki rolnej i ustanawiającym określone systemy wsparcia dla rolników, oraz wdrażania zasady współzależności przewidzianej w rozporządzeniu Rady (WE) nr 479/2008 wprowadzone zostały zmiany do rozporządzenia (WE) nr 796/2004, zgodnie z którymi w przypadku stwierdzenia, że obszar zadeklarowany we wniosku o przyznanie płatności przekracza co najmniej o 50 % obszar stwierdzony, a więc do którego taka płatność może być przyznana, rolnik będzie wyłączony z otrzymywania pomocy do wysokości równej kwocie odpowiadającej różnicy między obszarem zadeklarowanym a stwierdzonym zgodnie z art. 50 ust. 3 i 5 tego rozporządzenia.

Ponadto wprowadzono zmiany w art. 53 rozporządzenia nr 796/2004, zgodnie z którymi w przypadku, gdy różnica między obszarem zadeklarowanym a stwierdzonym wynika z nieprawidłowości popełnionych celowo i wynosi ponad 20 % obszaru stwierdzonego, rolnik będzie wyłączony z otrzymywania pomocy do wysokości równej kwocie odpowiadającej różnicy między obszarem zadeklarowanym a stwierdzonym zgodnie z art. 50 ust. 3 i 5 rozporządzenia nr 796/2004.

Powyższe kwoty podlegają odliczeniu zgodnie z art. 5b rozporządzenia (WE) nr 885/2006 z dnia 21 czerwca 2006 r. ustanawiającego szczegółowe zasady stosowania rozporządzenia Rady (WE) nr 1290/2005 w zakresie akredytacji agencji płatniczych i innych jednostek, jak również rozliczenia rachunków EFRG i EFRROW (Dz. Urz. UE L 171 z 23.06.2006, str. 90, z późn. zm.). Zgodnie z przepisami rozporządzenia nr 885/2006 państwa członkowskie odliczają wszelkie zaległe należności dłużnika, których wysokość zostanie ustalona zgodnie z prawem krajowym, od wszelkich płatności wypłacanych temu dłużnikowi ze środków publicznych pochodzących z EFRG i EFRROW.

Jednocześnie, zgodnie z art. 16 ust. 6 rozporządzenia Komisji (WE) nr 1975/2006 z dnia 7 grudnia 2006 r. ustanawiającego szczegółowe zasady stosowania rozporządzenia Rady (WE) nr 1698/2005 w zakresie wprowadzenia procedur kontroli, jak również wzajemnej zgodności w odniesieniu do środków wsparcia rozwoju obszarów wiejskich (Dz. Urz. UE L 368 z 23.12.2006, str. 74, z późn. zm.), kwota wynikająca z wykluczeń określonych w art. 16 ust. 3 akapit drugi i ust. 5 tego rozporządzenia podlega odliczeniu od płatności pomocowych w ramach wszystkich środków wsparcia ustanowionych na mocy rozporządzenia (WE) nr 1698/2005 lub rozporządzenia (WE) nr 1782/2003, do których dany beneficjent jest uprawniony na podstawie wniosków składanych przez niego w okresie trzech lat kalendarzowych następujących po roku kalendarzowym, w którym stwierdzono rozbieżność.

Obowiązujące przepisy ustawy z dnia 9 maja 2008 r. o Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa regulują jedynie kwestię dokonywania potrąceń należności ustalanych w drodze decyzji administracyjnej przez Prezesa Agencji z tytułu nienależnie lub nadmiernie pobranych środków. Natomiast brak jest uregulowań dotyczących dokonywania potrąceń z tytułu nałożonych na rolnika kwot odliczeń, które nie stanowią nienależnie lub nadmiernie pobranych środków. Nienależnie lub nadmiernie pobrane środki są to środki, których beneficjent nie powinien otrzymać w ogóle lub powinien otrzymać, ale w mniejszej wysokości. Takie środki,

zgodnie z art. 73 rozporządzenia Komisji (WE) nr 796/2004, podlegają zwrotowi. Odliczenia przewidziane w art. 51 ust. 3 i art. 53 rozporządzenia Komisji (WE) nr 796/2004 oraz w art. 16 ust. 6 rozporządzenia Komisji (WE) nr 1975/2006 wynikają natomiast z wystąpienia innych okoliczności określonych w tych przepisach i są dokonywane niezależnie od ewentualnego zwrotu nienależnie lub nadmiernie pobranych środków.

Ponadto w przypadku uchylania się przez beneficjenta od obowiązku zwrotu nienależnie lub nadmiernie pobranych środków, zgodnie z art. 29 ust. 5 i art. 30 ust. 2 powyższej ustawy, do egzekucji tych należności stosuje się przepisy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji, które umożliwiają przymusowe doprowadzenie do wykonania tego obowiązku. Ponadto Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa zgodnie z art. 31 ust. 1 i 1a powyższej ustawy, w celu odzyskania od beneficjenta nienależnie lub nadmiernie pobranych środków, dokonuje potrąceń z bezspornej i wymagalnej wierzytelności lub należności tego beneficjenta z tytułu realizowanych przez Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa płatności w ramach funduszy oraz krajowych środków publicznych przeznaczonych na współfinansowanie wydatków realizowanych z funduszy wspólnotowych. O ile w przypadku nienależnie lub nadmiernie pobranych środków możliwość dokonania potrąceń jest jednym z instrumentów umożliwiających odzyskanie tych środków, to odliczenia można dokonać jedynie przez potrącenie i tylko w okresie trzech kolejnych lat kalendarzowych następujących po roku kalendarzowym, w którym dokonano ustalenia kwot podlegających odliczeniu.

W związku z powyższym proponuje się zmianę dotychczasowego brzmienia art. 31 ustawy z dnia 9 maja 2008 r. o Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa przez dodanie nowego ust. 2a w celu wprowadzenia do polskiego porządku prawnego regulacji, zgodnie z którą kwoty podlegające odliczeniu na podstawie przepisów art. 51 ust. 1 i art. 53 rozporządzenia Komisji (WE) nr 796/2004 z dnia 21 kwietnia 2004 r. ustanawiającego szczegółowe zasady wdrażania zasady współzależności, modulacji oraz zintegrowanego systemu administracji i kontroli przewidzianych w rozporządzeniu Rady (WE) nr 1782/2003 i (WE) nr 73/2009, oraz wdrażania zasady współzależności przewidzianej w rozporządzeniu Rady (WE) nr 479/2008 oraz art. 16 ust. 6 rozporządzenia Komisji (WE) nr 1975/2006 z dnia 7 grudnia 2006 r. ustanawiającego szczegółowe zasady stosowania rozporządzenia Rady (WE) nr 1698/2005 w zakresie wprowadzenia procedur kontroli, jak również wzajemnej zgodności w odniesieniu do środków wsparcia rozwoju obszarów wiejskich, będą potrącane z bezspornej i wymagalnej

wierzytelności lub należności dłużnika z tytułu realizowanych przez Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa płatności w ramach z EFRG i EFRROW lub EFOiGR (Europejskiego Funduszu Orientacji i Gwarancji Rolnej) i innych funduszy unijnych. Powyższe potrącenia będą dokonywane przez oświadczenie Prezesa Agencji złożone dłużnikowi w formie pisemnej, tak jak to jest obecnie stosowane w odniesieniu do kwot nienależnie lub nadmiernie pobranych środków.

Do dokonywania potrąceń kwot podlegających odliczeniu konieczne jest ustalenie wysokości tych kwot. Wobec tego, że konieczność dokonania odliczenia na podstawie powyższych przepisów wynika z zadeklarowania przez rolnika powierzchni gruntów rolnych przekraczającej powierzchnię stwierdzoną, do której rolnik ten jest uprawniony uzyskać pomoc, proponuje się, aby kwotę tych odliczeń ustalać odpowiednio w decyzji w sprawie przyznania:

- 1) płatności obszarowych albo
- 2) pomocy finansowej w ramach następujących działań objętych PROW 2007 – 2013:
 - a) wspieranie gospodarowania na obszarach górskich i innych obszarach o niekorzystnych warunkach gospodarowania (ONW),
 - b) program rolnośrodowiskowy,
 - c) zalesianie gruntów rolnych oraz zalesianie gruntów innych niż rolne.

Kierownik biura powiatowego Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa będzie zatem ustalał wysokość tych kwot w postępowaniu administracyjnym. Zapewni to rolnikom możliwość dochodzenia swych praw w toku postępowania administracyjnego. Propozycja ustalania tych kwot w decyzji w sprawie przyznania płatności obszarowej lub w decyzji w sprawie przyznania pomocy finansowej w ramach powyżej wymienionych działań PROW 2007 – 2013 jest podyktowana natomiast ekonomią procesową. Kierownik biura powiatowego Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa w toku postępowania w sprawie przyznania tej płatności lub tej pomocy przeprowadza bowiem kontrole, w wyniku których powinien ustalić okoliczności powodujące konieczność dokonania odliczeń, a więc ustalić, czy rolnik zadeklarował powierzchnię gruntów rolnych przekraczającą powierzchnię stwierdzoną, do której jest uprawniony uzyskać pomoc, czy nie. Takie rozwiązanie ma również ten walor, że nie powoduje dodatkowych niedogodności, na które rolnik mógłby być narażony w przypadku prowadzenia odrębnego postępowania administracyjnego dotyczącego jedynie ustalenia kwot odliczeń. Wobec tego zaproponowano wprowadzenie odpowiednich zmian w ustawie z dnia 26 stycznia 2007 r. o płatnościach w ramach systemów wsparcia bezpośredniego (Dz. U.

z 2008 r. Nr 170, poz. 1051, z późn. zm.) oraz w ustawie z dnia 7 marca 2007 r. o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (Dz. U. Nr 64, poz. 427, z późn. zm.).

Jednocześnie wobec wejścia w życie rozporządzenia Komisji (WE) nr 1122/2009 z dnia 30 listopada 2009 r. ustanawiającego szczegółowe zasady wykonania rozporządzenia Rady (WE) nr 73/2009 odnośnie do zasady wzajemnej zgodności, modulacji oraz zintegrowanego systemu zarządzania i kontroli w ramach systemów wsparcia bezpośredniego przewidzianych w wymienionym rozporządzeniu oraz wdrażania rozporządzenia Rady (WE) nr 1234/2007 w odniesieniu do zasady wzajemnej zgodności w ramach systemu wsparcia ustanowionego dla sektora wina (Dz. Urz. UE L 316 z 02.12.2009, str. 65), które uchyla z dniem 1 stycznia 2010 r. rozporządzenie (WE) nr 796/2004, w projektowanych przepisach wprowadzających zmiany w ustawie z dnia 9 maja 2008 r. o Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa zachodzi konieczność odesłania do przepisów rozporządzenia Komisji (WE) nr 1122/2009 zamiast do przepisów rozporządzenia Komisji (WE) nr 796/2004. Z tego też względu proponuje się, aby we wprowadzanym odnośniku zawrzeć informację o zastąpieniu dotychczas obowiązującego rozporządzenia Komisji (WE) nr 796/2004 rozporządzeniem Komisji (WE) nr 1122/2009.

Projekt ustawy jest zgodny z prawem Unii Europejskiej.

Projekt ustawy nie zawiera przepisów technicznych w rozumieniu przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. Nr 239, poz. 2039 oraz z 2004 r. Nr 65, poz. 597), w związku z tym nie podlega notyfikacji.

Stosownie do art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. Nr 169, poz. 1414 oraz z 2009 r. Nr 42, poz. 337) projekt ustawy został zamieszczony na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi. Nie zgłoszono zainteresowania pracami nad projektem w trybie art. 7 ww. ustawy.

Projekt ustawy znajduje się w programie prac legislacyjnych Rady Ministrów.

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Podmioty, na które oddziałuje projektowana ustawa

Projektowana ustawa obejmuje swoim zakresem Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa oraz beneficjentów pomocy ze środków pochodzących z Europejskiego Funduszu Rolniczego Gwarancji, Europejskiego Funduszu Rolniczego Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz krajowych środków publicznych przeznaczonych na współfinansowanie wydatków realizowanych z tych funduszy.

2. Wpływ projektowanej ustawy na sektor finansów publicznych, w tym budżet państwa i budżety jednostek samorządu terytorialnego

Wejście w życie projektowanej ustawy nie wpłynie na wydatki budżetu państwa i budżety jednostek samorządu terytorialnego.

3. Wpływ projektowanej ustawy na rynek pracy

Wejście w życie projektowanej ustawy nie będzie miało wpływu na rynek pracy.

4. Wpływ projektowanej ustawy na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw

Wejście w życie projektowanej ustawy nie będzie miało wpływu na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość.

5. Wpływ projektowanej ustawy na sytuację i rozwój regionalny

Wejście w życie projektowanej ustawy nie będzie miało wpływu na sytuację i rozwój regionalny.

6. Konsultacje społeczne

Projekt ustawy, w ramach konsultacji społecznych, został przesłany m.in. do Krajowej Rady Izb Rolniczych, Niezależnego Samorządnego Związku Zawodowego Rolników Indywidualnych „Solidarność”, NSZZ „Solidarność 80”, Ogólnopolskiego Porozumienia Związków Zawodowych, Krajowego Związku Rolników, Kółek i Organizacji Rolniczych, Federacji

Branżowych Związków Producentów Rolnych, Federacji Związków Pracodawców-Dzierżawców i Właścicieli Rolnych, Związku Zawodowego Rolnictwa „Samoobrona”, Związku Zawodowego Rolników „Ojczyzna”, Związku Zawodowego Rolników „SOLIDARNI”, Związku Zawodowego Centrum Narodowe Młodych Rolników, Ogólnopolskiego Porozumienia Związków Zawodowych Rolników i Organizacji Rolniczych, Krajowej Rady Spółdzielczej.

Żaden z powyższych podmiotów nie zgłosił uwag do projektowanej ustawy w ramach konsultacji społecznych.